

Arja Juvonen ps

## **Kirjallinen kysymys vakavasti sairaan läheisensä saattohoitoon osallistuvan henkilön oikeudesta erityishoitorahaan ja muun tarvittavan tuen nykytilasta**

### **Eduskunnan puhemiehelle**

Elämän loppuvaiheen asiantuntijatyöryhmän näkemyksen mukaan Suomessa olisi harkittava Ruotsin mallin mukaista lainsäädäntöratkaisua, jossa turvataan tuki henkilöille, jotka hoitavat vakavasti sairaasta läheistään. Ruotsin sosiaalipalvelulain (socialtjänstlag, 2001:453) 5 luvun 10 §:n mukaan sosiaalilautakunnan on tarjottava tukea henkilöille, jotka hoitavat vakavasti sairaasta läheistään. Sosiaalihallitus on laatinut kunnille lainkohdan soveltamisohjeen.

Työ- ja elinkeinoministeriön asettama kolmikantainen työryhmä on valmistellut Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1158 vanhempien ja omaistaan hoitavien työ- ja yksityiselämän tasapainottamisesta ja neuvoston direktiivin 2010/18/EU kumoamisesta (työelämän tasapaino -direktiivi) edellyttämät muutokset Suomen työlainsäädäntöön. Direktiivi sisältää muun muassa uuden oikeuden viiden päivän omaishoitovapaaseen. Direktiivi saatettiin kansallisesti voimaan laeilla 14.1.2022/28 ja 14.1.2022/32. Omaishoitovapaata voidaan käyttää esimerkiksi saattohoidossa olevan omaisen hoitamiseen, mutta vapaan palkattomuus rajoittanee sen käyttöä merkittävästi.

Voimassa olevat säännökset sekä työ- ja virkaehtosopimukset mahdollistanevat virka- tai työvapaan myöntämisen jo nyt valtion, kunnan ja yksityisten palveluksessa oleville työntekijöille, mikäli työntekijä esittää luotettavan selvityksen (esimerkiksi lääkärinlausunnolla) saattohoitotilanteesta. Tällaisen vapaan saaminen palkallisena edellyttäne muutoksia sosiaaliturvalainsäädäntöön ja ehkä muihinkin säännöksiin. Asiaa voi verrata esimerkiksi sairausvakuutuslain (1224/2004) 10 luvussa säädettyyn erityishoitorahaan, joka on tarkoitettu korvaamaan lyhytaikaista tai tilapäistä ansionmenetystä, joka aiheutuu vakuutetun osallistumisesta lapsensa sairaudesta tai vammasta johtuvaan hoitoon tai kuntoutukseen. Vastaavalla tavalla sairausvakuutuslain 10 luvun 1 §:n 1 momenttiin voitaisiin tehdä seuraava lisäys.

Läheisen vakava sairaus ja saattohoitotilanne on vaativa ja raskas elämäntilanne. Inhimillisesti olisi oikein, että siinä tilanteessa saattohoitoon osallistuvalla läheiselle annetaan kaikki mahdollinen taloudellinen sekä muu tuki. Olisikin perusteltua, että henkilöllä, joka osallistuu vakavasti sairaan läheisensä saattohoitoon, olisi oikeus erityishoitorahaan tai muutoin lainsäädännöllä varmistettuun palkalliseen vapaaseen työstään.

## Kirjallinen kysymys KK 273/2022 vp

Nykyisessä laissa erityishoitoraha on tarkoitettu korvaamaan lyhytaikaista tai tilapäistä ansionmenetystä, joka aiheutuu vakuutetun osallistumisesta lapsensa sairaudesta tai vammasta johtuvaan hoitoon tai kuntoutukseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Aikooko hallitus ryhtyä toimiin, jotta valtioneuvoston asettaman asiantuntijatyöryhmän näkemys vakavasti sairaan läheisensä saattohoitoon osallistuvan henkilön erityishoitorahan saamisen mahdollisuudesta saatetaan sairausvakuutuslakiin ja*

*miten hallitus tukee tällä hetkellä läheisensä saattohoitoon osallistuvan henkilön taloudellista pärjäämistä ja jaksamista?*

Helsingissä 25.5.2022

Arja Juvonen ps